

Kurikulum: obsah školní edukace

Literatura:

Průcha, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2002.

Kalhous, Z. Obst, O. *Školní didaktika*. Olomouc: UP 2000.

Kurikulum - definice pojmu

- **Evropský pedagogický tesaaurus:**
- ___ seznam vyučovacích předmětů s jejich časové dotace pro pravidelné vyučování na daném typu vzdělávací instituce
- **Dictionary of Education:**
- ___ kurikulum v užším smyslu –program výuky
- ___ kurikulum v širším vymezení –veškeré učení, které probíhá ve škole a to jak plánované, tak neplánované
- **Český Pedagogický slovník (1995):**
- ___ obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících , její plánování a hodnocení

Tři roviny kurikula

- **Zamýšlené kurikulum** – je to, co je ve vzdělávací soustavě určité země plánováno jako cíle a obsah vzdělání. Je obsaženo v učebních plánech, osnovách i v učebnicích.
- **Realizované kurikulum** – je to, co učitel skutečně ve školní třídě realizuje, tj. přednese, vysvětlí, předvede, navodí...
- **Dosažené kurikulum** - označuje učivo, které si žáci skutečně osvojili. Jsou to především vědomosti a dovednosti žáků, které lze měřit a hodnotit. Jsou to i postoje žáků, které se obtížněji zjišťují, neboť jejich dosažení nemůžeme hodnotit na základě verbálních projevů žáků, ale podle jejich jednání v delším časovém období.

Různá pojetí kurikula

- **Doporučené kurikulum** – dokument řešící základní otázky, jak má být obsah vzdělání koncipován nejen z hlediska potřeb společnosti, ale i s respektem ke vzdělávacím potřebám žáků.
- **Předepsané kurikulum** - oficiální dokument závazný pro určitý typ školy.
- **Podpůrné kurikulum** – činnosti, a prostředky, které pomáhají realizovat předepsané kurikulum, např. učebnice, průběžné vzdělávání učitelů. Střediska pro talentovanou mládež apod.
- **Hodnocené kurikulum**-testy, zkoušky a další nástroje měření, které zjišťují, čemu se žáci naučili.
- **Skryté kurikulum** - zkušenosti žáků z reálného života školy , které nejsou postižitelné ve vzdělávacích programech, např. vztahy mezi učiteli a žáky, vztahy ve třídách, vztahy mezi školou a lokálním prostředím nebo vliv mimoškolních zdrojů vzdělávání.

Kurikulární dokumenty

- Učební plány
- Učební osnovy
- Učebnice
- Didaktické testy pro žáky
- Metodické příručky pro učitele
- Vzdělávací standardy
- Požadavky na zkoušky a další

Plánované kurikulum = vzdělávací program

Vzdělávací program obsahuje obvykle tyto složky:

- **Koncepci vzdělávání** pro vzdělávací soustavu celé země nebo pro určitý druh školy
- **Cíle** tohoto vzdělávání
- **Učební plán**, který vymezuje strukturu vyučovacích předmětů, časové dotace a zařazení předmětů do ročníků
- **Učivo** v jednotlivých předmětech
- **Cílové standardy**, formulované jako požadavky na to, co se mají žáci naučitv určitém ročníku nebo stupni školy
- **Kmenové učivo**, což je závazná část vzdělávacích programů, zajišťující srovnatelnost, prostupnost a návaznost vzdělávání žáků v základním a středním školství
- **Implementační plán**, což je seznam kroků, jimiž bude vzdělávací program zaváděn do praxe